

Flora en fauna quickscan

Heukelenseweg te Deventer

Rapportnr.
Auteurs
Opdrachtgever
Contactpersoon
Datum uitgave

2015-N02
Sander D. Elzerman
Buro Dwarsstraat
Dhr. A. van der Laan
9 september 2015

Flora en fauna quickscan Heukelenseweg te Deventer

Aanleiding

Er zijn plannen om enkele vrijstaande woningen te realiseren in de bebouwde kom van Deventer. Om dit mogelijk te maken is een bestemmingplanwijziging nodig. In dit kader is de aanwezigheid van beschermde flora en fauna in kaart gebracht. Door middel van een ecologische quickscan is een indruk verkregen worden van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna binnen het projectgebied. De quickscan is een verkennend onderzoek waaruit moet blijken of soortgericht vervolgonderzoek nodig is. Wanneer een beschermde plant of diersoort aanwezig is dan leidt dit tot een ontheffingsaanvraag en het treffen van beschermingsmaatregelen.

Het projectgebied ligt aan de Heukelenseweg 18 te Deventer, provincie Overijssel. De aanwezige gebouwen zullen plaatsmaken voor nieuwbouw. Op de projectlocatie was lange tijd een aannemersbedrijf gevestigd. Hier komen zes vrijstaande woningen voor in de plaats.

Figuur 1. Het projectgebied in Deventer is aangegeven met een rood kader.

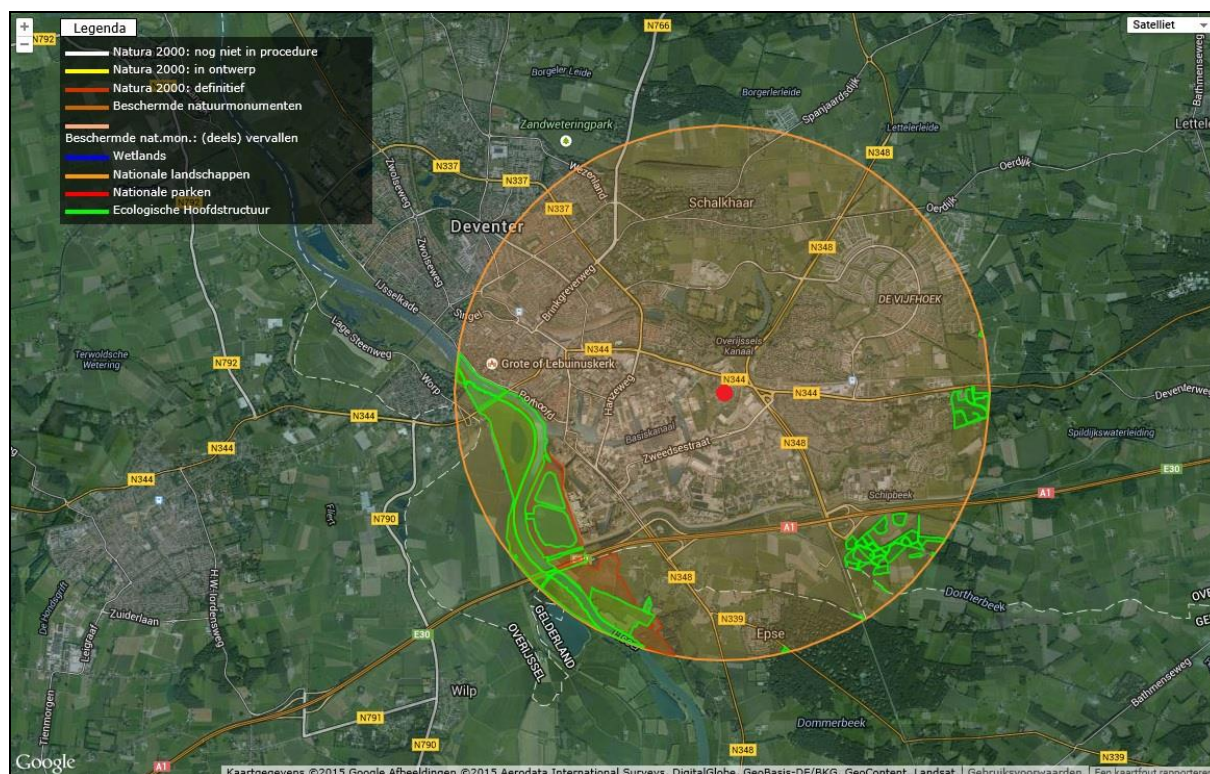
Methodiek

In eerste instantie is het voorkomen van beschermde soorten in de regio bekeken. Hiertoe zijn verspreidingsatlassen en openbare bronnen met natuurgegevens geraadpleegd. Dit gaf een beeld van de potentiële beschermde soorten die in de omgeving voorkomen. Een beschermde plant of dier kan in de regio van een projectlocatie zijn vastgesteld, maar dat wil niet zeggen dat de projectlocatie zelf voor die soort geschikt is. Om dit nader te bepalen is het terrein op 7 januari 2015 bezocht. De weersomstandigheden waren voldoende gunstig om een betrouwbaar beeld te krijgen van de aanwezige soorten (Bewolgingsgraad 1/8, temperatuur 4°C, 1 Bft. West). Bij het veldbezoek is het projectgebied lopend doorkruist. Voor soorten, die ten tijde van het veldbezoek niet actief waren, is op basis van het voorkomen en biotoop een inschatting gemaakt over de geschiktheid van de lokale situatie.

De nadruk lag op de soorten waarvoor op basis van art. 75 van de Flora- en faunawet een ontheffing nodig is en soorten waarvan de vaste rust- of verblijfplaats jaarrond beschermd is (Ministerie van LNV, 2009). Het betreffen zgn. Tabel 2 en 3-soorten die vallen onder de zwaarste beschermingsregimes (Ministerie van LNV, 2005). Wanneer werkzaamheden deze soorten (mogelijk) treffen dan is een ontheffing verplicht. Voor soorten opgenomen in Tabel 1 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling wanneer men de Zorgplicht in acht neemt. De Zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) is een algemeen geldende fatsoenseis ten aanzien van de omgang met flora en fauna.

De (potentiële) functionaliteit van het onderzoeksgebied is voor alle beschermde soortgroepen tijdens het veldbezoek beoordeeld.

Er zijn geen beschermde Natuurmonumenten of Natura 2000-gebieden in de nabije omgeving van het projectgebied (Figuur 2). Natura 2000 is het Europese netwerk van beschermde natuurgebieden. De Rijntakken ten westen van Deventer behoren tot een Natura 2000-gebied. Verder zijn ten oosten van de stad nog enkele gebieden onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur/NatuurNetwerk Nederland (EHS/NNN). Dit netwerk van natuurgebieden en –verbindingen vormt een aanvulling op het Natura 2000-netwerk binnen Nederland. De EHS/NNN kent geen wettelijke bescherming, maar wordt alleen beschermd door beleidskaders. In dit geval is de afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied en de EHS/NNN dermate groot dat geen invloed te verwachten valt van de geplande ontwikkeling.

Figuur 2. Ligging van het plangebied aan de Heukelenseweg (rode stip) ten opzichte van nabijgelegen Natura 2000-gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur/NatuurNetwerk Nederland (GoogleMaps/Alterra, 2014).

Wet- en regelgeving

Dit onderzoek richt zich op de beschermde soorten uit de Flora- en faunawet. In beginsel zijn alle in Nederland in het wild levende dieren en planten beschermd. De bescherming wordt vormgegeven door verbodsbepalingen en een Algemene Zorgplicht.

Voor bepaalde soorten geldt een vrijstellingsregeling. Uitgangspunt hierbij is dat de werkzaamheden geen afbreuk mogen doen aan de duurzame instandhouding van planten- of dierenpopulaties. Voor soorten die in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn (Tabel 3) worden genoemd en voor de per Algemene Maatregel van Bestuur (Vrijstellingenbesluit) aangewezen zeldzame en bedreigde soorten (Tabel 3) gelden daarnaast verzwaarde eisen.

De aanvragen voor een ontheffing op de Flora- en faunawet worden ingediend en beoordeeld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken (Ministerie van EZ). Wanneer de wetgeving van de Flora- en faunawet overtreden wordt dan kan een handhaver het werk stilleggen, de activiteiten verbieden, beëindigen en/of een proces-verbaal opmaken. Een overtreding op de Flora- en faunawet wordt gezien als een economisch delict. Het Openbaar Ministerie zal in het geval van een overtreding uiteindelijk het vonnis uitspreken.

Algemene Zorgplicht (Art. 2)

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en niet van individuele dieren. Echter, de intrinsieke waarde van elk individueel dier en plant wordt wel erkend. Mensen mogen hier dus niet onzorgvuldig mee omgaan. Vanuit deze gedachte is de Zorgplicht opgesteld:

- *Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving;*
- *De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten, nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.*

De Zorgplicht is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Ontheffing, Soortenstandaard en Ecologisch Werkprotocol

Wanneer een beschermde plant of dier getroffen dreigt te worden door de werkzaamheden dan moeten maatregelen genomen worden om dit te voorkomen. Mitigerende maatregelen worden getroffen voordat de werkzaamheden uitgevoerd gaan worden. Op deze manier biedt het de mogelijkheid aan beschermde soorten om uit te wijken wanneer de werkzaamheden van start gaan. Compensatie gebeurt daarentegen achteraf. Als het project op zijn einde loopt of afgerond is worden nieuwe mogelijkheden geboden aan de beschermde soort om zich opnieuw te kunnen vestigen. Gedacht kan worden aan het inmetelen van Gierzwaluw dakpannen bij een nieuwbouwproject. Voor een aantal soorten worden vaak ontheffingen aangevraagd. Het ministerie heeft voor deze soorten 'Soortenstandaarden' ontwikkeld. In deze Soortenstandaarden staan de ecologische aspecten van de betreffende soort en richtlijnen voor degelijk onderzoek. Daarbij wordt een set van standaard mitigerende en compenserende maatregelen beschreven. Een deskundig ecooloog kan beoordelen op welke wijze de maatregelen toegepast kunnen worden bij de specifieke situatie. Welke maatregelen getroffen moeten worden bij het project worden vastgelegd in een Ecologisch Werkprotocol. Dit werkprotocol geeft praktische richtlijnen voor de uitvoering van de maatregelen. Het ecologisch werkprotocol is aanwezig op de plaats van uitvoering en bekend bij alle betrokken partijen.

Verbodsbepalingen

De bescherming van planten en dieren is gebaseerd op het 'Nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen, dat in principe werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geen negatief effect mogen hebben op beschermde flora en fauna, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen. Wanneer de activiteiten geen negatief effect hebben op de flora en fauna dan is er geen ontheffing nodig. In veel gevallen is dat echter moeilijk vooraf te bepalen. Daarom is het raadzaam om vooraf het voorkomen van beschermde soorten in kaart te laten brengen. Hiermee wordt niet alleen het voorkomen van een soort binnen het projectgebied bepaald, maar ook de mate van aanwezigheid en daarmee het effect van de activiteiten.

De volgende verbodsbepalingen zijn in dit kader van belang:

Artikel	Verbodsbepaling
8	het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
11	het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Een aantal soorten flora en fauna kent een zwaarder beschermingsregime (Ministerie van LNV, 2005). Deze soorten zijn opgenomen in drie tabellen. Het is mogelijk om voor deze soorten een ontheffing aan te vragen. Of een ontheffing aangevraagd moet worden hangt af van de zeldzaamheid van de soort en impact van de werkzaamheden.

In **Tabel 1** staan de soorten met het lichtste beschermingsregime. Voor soorten die opgenomen zijn in deze tabel geldt een algemene vrijstelling of ontheffing met lichte toetsing. De vrijstelling geldt voor de volgende werkzaamheden:

- Bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw);
- Bestendig gebruik;
- Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Vallen de activiteiten onder één van deze noemers dan is de vrijstellingsregeling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet van toepassing. Als geen sprake is van dit type werkzaamheden dan is toch een ontheffingsaanvraag nodig. De Algemene Zorgplicht blijft in alle gevallen wel van kracht.

Bij **Tabel 2** is sprake van een zwaarder beschermingsregime. Hier dient voor de werkzaamheden, zoals die genoemd zijn bij Tabel 1, te worden gewerkt volgens een Gedragscode. De door het ministerie goedgekeurde gedragscodes hebben een landelijke dekking, maar zijn alleen van toepassing binnen een bepaalde sector, zoals de Waterschappen, gemeentewerken of Bouwsector. Op de website van het ministerie staat een overzicht van de goedgekeurde gedragscodes. De maatregelen uit een gedragscode worden op de specifieke situatie aangepast in de vorm van een Ecologisch Werkprotocol. Alleen indien volgens de gedragscode of een ecologisch werkprotocol gewerkt wordt is een ontheffing niet nodig. Bij alle overige activiteiten moet een ontheffing worden aangevraagd die bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland een lichte toets krijgt.

Het zwaarste beschermingsregime kent **Tabel 3**. In deze tabel staan soorten die op Europees niveau onder druk staan. Het zijn soorten, die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in Bijlage 1 van de Algemene Maatregel van Bestuur. Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen en werkzaamheden is het verplicht een ontheffing aan te vragen. Een gedragscode volstaat hier in de meeste gevallen niet.

Vogels

In de bovengenoemde tabellen zijn vogels niet opgenomen. Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten worden in beginsel gelijkwaardig beschermd. Het is in het algemeen verboden om vogels te doden, te verontrusten, hun nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen te verstoren. Indien de werkzaamheden vallen onder in Tabel 1 genoemde activiteiten dan kan worden volstaan met een goedgekeurde gedragscode. Voor alle overige activiteiten dient een ontheffing aangevraagd te worden. In de praktijk gaat het met name om werkzaamheden gedurende het broedseizoen. Buiten het broedseizoen zullen de meeste activiteiten minder problemen geven. Uitzondering hierop vormt

een selectie aan vogelsoorten die jaarronde bescherming genieten (Ministerie van LNV, 2009). De nesten van deze soorten mogen ook buiten het broedseizoen niet verstoord worden. De jaarrond beschermde vogelsoorten zijn ingedeeld in vijf categorieën. Voor de soorten uit de vijfde categorie geldt alleen onder specifieke omstandigheden een ontheffingsplicht.

Voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen

Naast de dieren zelf worden ook hun voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd. Onder een voortplantingsplaats wordt niet alleen een nest van een vogel of kolonieverblijf voor vleermuizen verstaan, maar ook de directe omgeving. Sommige faunasoorten zijn zeer kritisch wat betreft hun foerageerplek of slaapplek. Zij stellen specifieke eisen aan het leefmilieu en kunnen ook moeilijk overschakelen op een veranderde situatie. Indien werkzaamheden invloed hebben op vaste rust- en verblijfplaatsen dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Resultaten

Het projectgebied is beschreven aan de hand van de landschappelijke en ecologische kenmerken. Vervolgens worden de aangetroffen en, indien van toepassing, de te verwachten soorten behandeld.

Beschrijving projectgebied

Op de projectlocatie aan de Heukelenseweg bevindt zich een bedrijfspand met werkterrein (Figuur 3). Aan de achterzijde van de bebouwing loopt het terrein nog met een klein perceel in westelijke richting door (Figuur 4). Hier ligt een gazon dat geheel verruigd is door het uitblijven van onderhoud.

De bebouwing bestaat uit een aaneengesloten gebouw dat op te delen is in een kantoorruimte, werkplaats en opslagruimte. Het kantoor aan de noordkant bestaat uit één woonlaag met een afgeknot zadeldak. Het dak is belegd met antracieten/zwarte dakpannen. De muren zijn opgebouwd uit bakstenen en rondom voorzien van ramen.

Achter het kantoor ligt de voormalige werkruimte. Het platte dak loopt over de gehele bebouwing door. Hierop zijn enkele lichtkoepels aanwezig. Dit middelste deel van de bebouwing is geheel gesloten. De roldeur is permanent gesloten. Er bevinden zich twee golfplaten afdakjes op een stalen constructie. De bakstenen muren hadden geen spouwgangen.

De opslagruimte is open aan de oostzijde. De muren zijn geheel afgedekt met staalplaat. Aan de binnenzijde bestaat het geraamte ook geheel uit een stalen constructie. Het heeft een betonnen vloer. Op het terrein is geen open water aanwezig.

Figuur 3. Overzicht van het projectgebied vanuit zuidelijke richting.

Figuur 4. Achterzijde/westkant van de gebouwen.

Aangetroffen (beschermde) soorten

Vogels

Gezien de vele verharding in het projectgebied en ligging binnen de bebouwde kom kunnen veel jaarrond beschermde vogelsoorten op basis van het biotoop worden uitgesloten. Het terrein zou alleen geschikt kunnen zijn voor Gierzwaluw *Apus apus* en Huismus *Passer domesticus*.

De Gierzwaluw was ten tijde van het veldbezoek in de overwinteringsgebieden in Afrika. Directe aanwezigheid kon niet worden vastgesteld, maar de soort is een algemene broedvogel in Deventer (Lam, 2013a; SOVON, 2002). Deze jaarrond beschermde soort broedt in gebouwen, bijvoorbeeld onder dakpannen. Voor het grootste deel van de tijd verblijft de Gierzwaluw in de lucht. Om de nestplaats te bereiken heeft de Gierzwaluw een vrije aanvliegeroute tot de nestplaats nodig. De nestplaats is vaak in hogere gebouwen te vinden waar de vogel met een vrije val de nestplaats kan verlaten om vervolgens direct door te vliegen. Gezien de geringe hoogte van de bebouwing in het projectgebied valt hier geen nestplaats van een Gierzwaluw te verwachten. Bovendien ontbreken geschikte spleten en kieren in het gebouw waar de soort in kan nestelen.

De Huismus is vaak jaarrond aanwezig nabij de nestplaats. In sommige gebieden groeperen de mussen zich buiten het broedgebied op voedselrijke plekken. Er moet altijd wel dekking in de buurt zijn in de vorm van dichte bosschages (Heij, 1985). Tijdens het veldbezoek werden diverse Huismussen in de omgeving van het projectgebied waargenomen. Dit past in het beeld dat de soort verspreid in de woonwijk broedt (Lam, 2009). De vrijstaande woningen met de groene tuinen vormen een geschikt broedhabitat voor de soort. De voormalige kantoorruimte heeft dakpannen, maar deze sluiten naadloos op elkaar aan waardoor er geen mogelijkheden zijn voor een Huismus om tussen te kruipen. Via de dakgoot is de toegang ook te beperkt, omdat de dakpannen op een richel liggen. Bovendien ligt het dak enigszins verscholen achter een Zoete Kers *Prunus avium*, een Ruwe Berk *Betula pendula* en opschot van jonge bomen (Figuur 5). Dit maakt het niet echt aantrekkelijk met betere alternatieven in de directe omgeving. De Huismus broedt vooral op plekken met een open uitzicht. Bij nadere inspectie van de dakgoot zijn hier geen uitwerpselen, uitstekende takjes en strootjes of andere aanwijzingen voor een vogelnest gevonden.

Tijdens het veldbezoek werden enkele vogels binnen het projectgebied waargenomen. Deze bevonden zich allen in de verspreid staande bomen of de coniferen haag langs het terrein. Het betroffen Ekster *Pica pica*, Koolmees *Parus major*, Merel *Turdus merula*, Heggenmus *Prunella modularis*, Groenling *Chloris chloris* en Vink *Fringilla coelebs*. Deze algemeen voorkomende zangvogels zijn beschermd gedurende de broedtijd. Ze zouden allen tot broeden kunnen komen in de aanwezige bomen. In een spar *Picea spec.* bevond zich een nest dat mogelijk door een paartje Eksters gebouwd is. Er lagen geen braakballen van uilen onder de naaldbomen. Ook in een boom (*Prunus spec.*) langs de Heukelenseweg bevond zich een klein nest. Deze was mogelijk van een duif.

Figuur 5. De kantoorruimte aan de voorzijde van het terrein.

Figuur 6. De werkplaats is geheel afgesloten.

Zoogdieren

De enige aanwijzing dat zoogdieren gebruikmaken van het terrein was de vondst van een keutel van een Egel *Erinaceus europaeus* (Lange et al., 2003). Deze lag op het ruige veldje in de zuidwesthoek van het gebied. De Egel is opgenomen in Tabel 1 uit de bijlage van de Flora- en faunawet. De soorten in deze tabel zijn vrijgesteld van een ontheffing.

De vele verharding in het projectgebied maakt het niet aantrekkelijk voor zoogdieren. Binnen de gemeente Deventer komt de Steenmarter *Martes foina* wijdverspreid voor (Lam, 2013b). Dit zoogdier staat vermeld in Tabel 2 uit de bijlage van de Flora- en faunawet. Het feit dat het gehele gebouw afgesloten is geeft de Steenmarter geen kans om in het gebouw te verblijven. Het dak van het kantoor is geheel afgesloten, de muren vertonen geen gaten of spleten en de roldeuren en ramen zijn permanent gesloten. De enige open ruimte is de opslag aan de achterzijde van het gebouw.

Dit is geheel geïnspecteerd op gebruikssporen. Er zijn geen uitwerpselen, krabsporen, haren of andere aanwijzingen gevonden dat de Steenmarter in het projectgebied verblijft.

In Tabel 3 staan alle in Nederland voorkomende vleermuizen vermeld. De verblijfplaatsen, vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden van alle vleermuizen zijn beschermd. Gedurende het jaar maken vleermuizen gebruik van verschillende verblijfplaatsen. Een gebouw of boom kan hierbij meerdere verblijfsfuncties vervullen. Sommige soorten rusten overdag in gebouwen (Limpens *et al.*, 1997). Het gebouw is erg laag. Het kantoor, de zuidzijde van de opslagruimte en de westzijde liggen grotendeels besloten achter bomen en struiken. In de bakstenen muren waren geen open spouwgaten aanwezig. De staalplaten, die de muren bij de opslagruimte bedekken, sloten naadloos aan op de muur (Figuur 5 en 6). Dit biedt geen mogelijkheden voor een vleermuis om in een open ruimte te kruipen. De dakpannen van het kantoor lagen naadloos op elkaar en ook de aansluiting van de dakgoot op de muur vertoonde geen opvallende kieren. De Plataan *Platanus spec.* langs de weg was op basis van de stamomvang als enige geschikt om te dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. In de stam waren echter geen gaten of hopen te zien.

Planten

Vooral langs de randen van het projectgebied waren planten te vinden. Langs de oost- en zuidrand van het terrein staat een coniferen haag. Van de meeste coniferen is de top afgezaagd. De haag zal verwijderd worden bij de toekomstige inrichting. De bomen langs de westelijke en noordelijke perceelsgrens bestaan uit *Prunus spec.*, Plataan, Ruwe Berk, spar en esdoorn *Acer spec.*

Het grasveld in de zuidwesthoek van het gebied is sterk verruigd (Figuur 7). Er is een hoge dichtheid ontstaan van ruigtekruiden die groeien op voedsel- en stikstofrijke grond. Ook verder langs het gebouw zijn dit type planten te vinden. Dit achterpad ligt een groot deel van de dag verscholen in de schaduw van het gebouw waardoor hier vooral schaduwminnende planten groeien (Figuur 4). Planten kunnen ingedeeld worden in plantgemeenschappen, die vaak samen worden aangetroffen omdat ze dezelfde eisen stellen aan hun biotoop. Op basis van deze combinatie aan factoren kunnen strikt beschermde soorten worden uitgesloten.

Overige soortgroepen

Gezien de afwezigheid van water op het terrein zijn soorten die aan dit biotoop gebonden zijn uit te sluiten. Ook voor de overige soortgroepen wordt het projectgebied op basis van het veldbezoek en de literatuurgegevens niet geschikt geacht voor strikt beschermde soorten.

Figuur 7. Het verruigde veldje in de zuidwesthoek van het projectgebied.

Conclusie en aanbevelingen

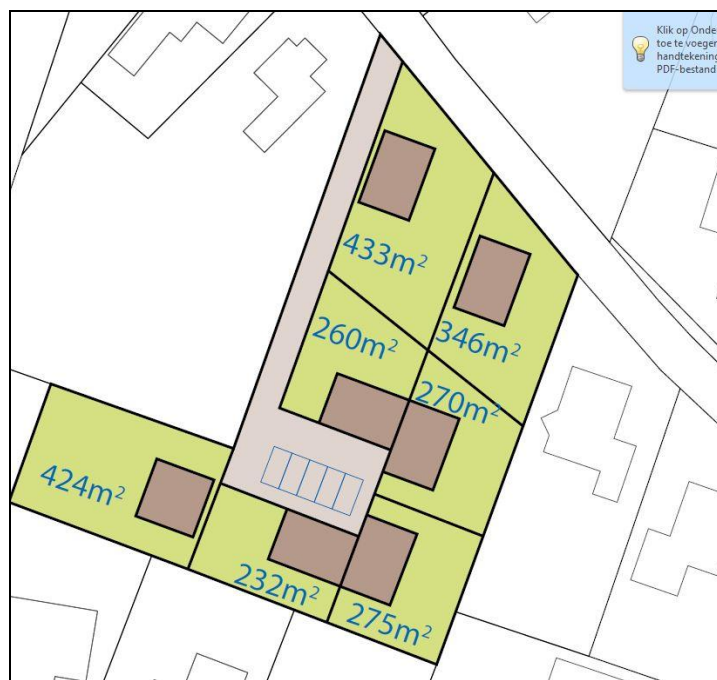
In het kader van een nieuwbouwproject aan de Heukelenseweg in Deventer is een flora en fauna quickscan uitgevoerd. Dit verkennende onderzoek was gericht op alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet. De initiatiefnemer is van plan om in het gebied enkele vrijstaande woningen te realiseren (Figuur 8). Uit de flora en fauna quickscan blijkt het projectgebied ongeschikt te zijn voor beschermde soorten. Voor de uitvoering van de plannen is daarom geen vervolgonderzoek of ontheffing op de Flora- en faunawet nodig.

Het terrein is nagenoeg geheel bebouwd. De bebouwing is echter van dien aard dat het geen mogelijkheden biedt voor een verblijfplaats van vleermuizen of nestgelegenheid voor de jaarrond beschermde Huismus en Gierzwaluw.

Voor de bomen is reeds een kapvergunning aangevraagd. Deze was ten tijde van het opstellen van dit rapport nog niet (geheel) verleend. De bomen vertoonden geen opvallende spleten, gaten of holen waar een vogel of vleermuis gebruik van kan maken. Er werden wel enkele vogelnesten aangetroffen, te weten in de *Prunus spec.* langs de weg, in een spar en in een Ruwe Berk beiden in de noordwesthoek van het terrein. Bij het kappen van de bomen moet hiermee rekening gehouden worden. Alle wilde inheemse vogels in Nederland zijn beschermd gedurende de broedtijd. In de bomen en coniferenhaag in het projectgebied kunnen diverse soorten broeden. Voor de uitvoering van de werkzaamheden dienen de bomen vooraf gecontroleerd te worden op broedvogels. Wanneer niet uitgesloten kan worden dat een bewoond nest in de boom aanwezig is dan kan de boom pas buiten het broedseizoen worden gekapt.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient men verder te allen tijde rekening te houden met de in de Flora- en faunawet opgenomen Algemene Zorgplicht (Art. 2). De Zorgplicht houdt in dat schadelijke effecten aan planten en dieren door menselijk handelen tot een minimum beperkt moeten worden. Deze wettelijke verplichting geldt voor alle flora en fauna in Nederland ongeacht de beschermde status.

De nieuwbouw biedt mogelijkheden om het projectgebied te verbeteren voor flora en fauna ten opzichte van de huidige situatie. Het aanbrengen van enkele nestkastjes, speciale dakpannen of vleermuiskasten biedt mogelijkheden voor soorten als Huismus, Gierzwaluw, Spreeuw *Sturnus vulgaris* en diverse vleermuizen. Een integrale benadering van het groen en bebouwing in de ontwerpfase zorgt voor een prettige leefomgeving voor mens en dier (Kooijmans, 2009).

Figuur 8. Toekomstige inrichting van het projectgebied.

Literatuur

- Heij, C.J. 1985. *Comparative ecology of the house sparrow *Passer domesticus* in rural, suburban and urban situations*. Proefschrift Vrije Universiteit Amsterdam.
- Kooijmans, J.L. 2009. *Stadsvogels. Bouwen, beleven, beschermen*. Tirion, Baarn.
- Lam, E. 2009. De huismustelling te Deventer in 2009. *Vogels in Overijssel 2009*: pp. 60-67.
- Lam, E. 2013a. De Gierzwaluw in Deventer. *Vogels in Overijssel 2013*: pp. 28-35.
- Lam, E. 2013b. *Natuur in Deventer*. Gemeente Deventer.
- Lange, R., Twisk, P., van Winden, A. en van Diepenbeek, A. 2003. *Zoogdieren van West-Europa*. 2e druk. KNNV Uitgeverij/Zoogdiervereniging VZZ, Utrecht.
- Limpens, H., Mostert, K. & W. Bongers (red). 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2005. *Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet*. Staatscourant 2 februari 2005, nr. 23, p. 16.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij. 2009. *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*. 26 augustus 2009. Brief Dienst Regelingen, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Flora en fauna quickscan Heukelenseweg te Deventer

Status uitgave Definitief
 Rapport nr. 2015-N02
 Auteurs Sander D. Elzerman
 Datum uitgave 9 september 2015

Foto's Sander Elzerman
 Kaartmateriaal GoogleEarth

Projectnr. 2015003
 Opdrachtgever Buro Dwarsstraat
 Contactpersoon Dhr. A. van der Laan

© Elzerman Ecologisch Advies
 Leeuwerik 20
 3299 BZ Maasdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Elzerman Ecologisch Advies kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.